Ч. 209 (1003). Львів, пятниця 13 вересня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

політична, економічно-суспільна часопись. (Редакція Руська ч. 3.)

З подільського пекла.

Письмо до пана Міністра Кістяківського в Київі.

Ми дістали з Поділя ось таку допись:

Минувшого місяця передало українське громадянство Поділя подільському ґуберніяльному старості пропамятне письмо такого змісту:

„Організоване українське громадянство Поділя, переживши чотити місяці нового ладу на Україні, не може далі мовчати й рішуче підіймає свій голос в оборону української державности, якій в сей час загрожує велика небезпека.

Становище Поділя зараз надзвичайно ненормальне й тяжке. Всюди провадить ся завзята боротьба адміністрації з ворогами нового ладу й спокою. Всюди репресії, арешти, карательні експедиції, реквізиції і т. и., і на превеликий жаль, караюча рука місцевої влади виключно впадає на голову тих корінних, національно свідомих синів України, які всі сили, все житє своє готові віддати на службу рідному краєви, яким дійсно є дорога українська держава та її красша будучність.

Поляки, Великороси, Жиди і всї другі національні та соціяльні неукраїнскі елементи, що байдуже, чи навіть вороже ставлять ся до української державности, — серед них навіть відомі большевики та політичні інтриганти — можуть спокійно перебувати на своїх місцях, злісно насміхуючись та тихцем агітуючи проти Німців чи Українців — і ніхто на них не звертає уваги, ніхто не зачіпає. Тимчасом усі свідомі Українці, котрі у свій час стільки енерґії поклали на боротьбу з хвилями безглуздого большевизму й анархії, оставляють ся „ворогами державного ладу й спокою“, мусять ховати ся від адміністрації, та весь час сподівати ся адміністраційних скорпіонів. Тих Українців, котрі найбільше вірили й тепер ще вірять в можливу поміч українській державі від її нових союзників, офіціяльні представники власти, оголошують ворогами австрійського війська на Поділю.

Свідомі Українці самих поміркованих політичних та соціяльних поглядів, рішуче скидають ся з посад, мусять втїкати з своїх домів, повітів, навіть з ґубернії, ратуючись від незаконних погроз, трусів та арештів.

Народні самоуправліня, на чолї яких нормальним ходом збудованя української держави поставлено людий близьких до народу, щирих прихильників ладу й найжвавійшої земської роботи, взято зараз під особливе підозрінє адміністрації з метою конче розігнати демократичні Управи.

Без суду і слідства на цїлї місяцї Управи закривають ся, безоглядно припиняєть ся їх просвітно-культурна робота. Ревізійні комісії вважають своїм єдиним обовязком, щоб не було, „розяснити“ сї Управи, збираючи неймовірні доноси й сплетні. Не оголошуючи жадних злочинних фактів, не дожидаючись розгляду зібраного ревізійного матеріялу Ґуберніяльною Комісією, також затвердженя Міністерства внутрішних справ, згори вороже настроєні ревізори поспішають якнайскорше усунути народних обранців і замінити їх цїлком випадковими людьми, хоч в тому немає жадної реальної потреби.

Українське учительство, яке в свій час жило під страхом насиля та большевизму зліва, тепер підпало під погрози і екзекуції большевизму зправа. Звичайні курси українознавства уважають ся огнищами якої протидержавної аґітації, учителї арештовують ся, по доносах непровірених катують ся

місяцями переховують ся по льохах і т. и.

Так само кооперативні установи, що складають ся з місцевих діячів, які обороняють нарід від визиску десятих спекулянтів й які вільно працювали в найсуворійші часи старого режіму, звертають тепер на себе найпильнійшу увагу адміністрації. Труси, арешти без всяких серіозних даних, з випусканєм через деякий час після невпинних заходів українського громадянства, — перетримуваня по цїлих місяцях під арештом ні в чому неповинних інструкторів кооперації, конфіскація в кооперативних складах української літератури, яка вільно продаєть ся по всїх других книгарнях, — усе се має вигляд якоїсь пімсти й дикого знущаня над усїм тим, що стоїть близше до народу, говорить по українськи, обороняє інтереси народних мас.

Доходить, власне, до того, що в українській державі, де українська мова вважаєть ся офіціяльно державною, небезпечно нею користувати ся, бо не тільки посади не дадуть, а ще й під догляд державної варти віддадуть, і можна наразитись на всякі неприємности.

Найболючійше вражає нас, Українців те, що на всї відповідальні посади старост, начальників державної варти, земських працьовників і т. и. призначають ся найлютійші вороги української ідеї й найзапопадливійші прихильники самої темної реакції, наче-б то для того, щоб вирити тим як найглибшу безодню межи правительством та народніми масами, знищити всякий шлях до порозумінь і якоїсь згоди межи верхами та низами.

Поводженя адміністраторів та панів-хліборобів, що до сих розбурханих низів у сей час в свідомих Українцях не може не викликати почутя обуреня й пекучої трівоги за те, що може стати ся з нашою Україною. Користуючись допомогою мадярських військових команд, пани-хлїбороби необачно намагають ся стягнути з селян всї свої збитки, навіть ті, до яких спричинили ся в свій час всякі перехожі большеницькі команди.

Як посвідчуєть ся циркуляром п. ґуберніяльного старости, контрибуції накладають ся на винних і невинних, навіть і на тих, що й запевне не торкали ся чужого добра. При стягуваню тих збитків чинять ся такі зловживаня, насильства й знущаня над селянством, що всякий терпець повинен увірвати ся. Може здати ся, що сї знущаня роблять ся умисне з метою не тільки повернути панам-власникам їх добро, але і викликати таке народне повстанє, такий вогонь народнього гніву від яких згинула-б сама українська держава на втїху ворогам.

В руках Ваших, Пане Старосто, велика влада. Ви можете ввести житє Поділя в якісь певні береги й попередити можливу катастрофу.

Для того свідоме українське громадянство Поділя вважає своїм моральним обовязком, заявити Вам про крайню необхідність з Вашого боку вжити осьтаких негайних заходів:

1) Взяти собі помічником представника орґанізованого свідомого українського громадянства, по рекомендації Національного Союза українських партій — орґанізацій і установ.

2) Призначити нових повітових старост, осіб проґресивного світогляду й державного розуму, щирих прихильників української держави — по згоді з орґанізованим українським громадянством.

3) Припинити похід ревізійних комісій проти демократичних самоуправлїнь, давши їм певні директиви й строго провіряючи зібраний ними матеріял.

4) Припинити всякі реквізиції та контрибуції по селах, а в крайнім разї поставити їх під контролю справедливо складених (з представників ріжних верств громадянства) комісій.

5) Припинити адміністративні арешти й труси, без судового слїдства, й випустити всїх заарештованих таким порядком.

6) Орґанізувати комісії для розгляду всїх непорозумінь на аґрарнім ґрунтї, межи землевласниками та селянами.

Камінець на Поділї, в серпні 1918.

Ґуберніяльний Національний Союз Українців, Подільська Селянська Спілка, Подільське Т-во „Просвіта“, Подільська Ґуберніяльна Народня Управа, Управа Всеподільської Учительської Спілки, Українське духовенство на Поділю, Подільський Союз кооперативних установ, Споживчі Союзи Поділя, Представники і т. д.“

* * *

У відповідь на пропамятне письмо і на устне представленє подільського українського громадянства відповів ґубернатор, що він має свого помічника присланого з Київа і що може взяти тільки урядника з трьох осіб, котрих українське громадянство йому предложить; що до старостів, ґубернатор не може рішати, бо їх визначують з Київа; особисто ґубернатор є проти антиукраїнської нагінки; ґубернатор є безсильний супроти того, що поміщики звертають ся просто до австрійських властий о асистенцію; вкінци запевнив ґубернатор власти, що арештують тільки самих „спекулянтів“.

Із отсеї виминаючої відповіди показуєть ся, що ґубернатор або не хоче, або не може спинити переслїдуваня певних українських горожан в ґубернії української держави. А переслїдуванє, як з пропамятного письма видно, просто невиносиме. Урядниками позаводили самих Москалїв і Поляків. Українців арештують без причини; самі українські вла-

сти роблять на них доноси до австрійських команд і ті замикають українських діячів. Власти забороняють українським товариствам на збори. Селян нищать контрибуціями на користь польских і московських поміщиків. Невинних людий убивають без суду. Туртури відбувають ся як в середних віках. З Київа ніхто не показуєть ся, щоби вглянути в подільське пекло. Ніякі депутації і скарги не помагають. Нарід проклинає українську державу, бо за царату було йому далеко лекше жити“.

В другій дописи з Поділя доносять рівнож про невиносимі переслідуваня українських діячів, а головно укр. учителів на Поділю.

Серед масових арештів — читаємо в дописи — котрі тепер відбувають ся скрізь по Україні, визначне місце займають учителі — ті учителі, котрі виявляють себе з національного боку як свідомі культурні громадянські робітники, ті учителі, в котрих зараз наша молода держава має найбільшу потребу. Арештують їх т. зв. українські власти без найменшої основи, обвинуваченя.

Арештують учителів виключно на доноси і то звичайно сих осіб, котрі ворожо відносять ся до української освіти, виступають проти українізації школи. Щоби вся ненависть за сї арешти не впала на українські власти, тоді йдуть доноси до австрійських властий, мовляв, се небезпечний агітатор проти австро-угорських військ — його треба арештувати.

І держать їх по тюрмах цілими тижнями — цілими місяцями. Відтак, коли прокурор не найшов ніяких обвинувачень, визволюють їх. І так з кождим учителем: потягають по тюрмах, познущають ся, поглузують і — випустять.

Можна подати цілі десятки імен учителів, котрих арештували і котрих... мають ще арештувати. Учительство розбігаєть ся, ховаєть ся, щоби не попасти в тюрму. З одного повіту переходять у другий, на другі посади, де їх не знають як громадянських діячів!

Таке то дієть ся „на нашій славній Україні!“.

* * *

Пане міністер Кістяківський! Ми навели отсї дві дописи з Поділя, які стоять в якій суперечности з тим всім, що Ви, Пане Міністер, недавно говорили; Ви заявили, що українства на Україні не переслідуєть ся. В імя Вашої власної правдомовности взиваємо Вас, Пане Міністер прилюдно, щоби Ви зробили з тим порядок.

Редакція „Українського Слова“.

З України.

Україна-Болгарія.

Софія, 8. вересня. (Болг. Т. А.) При передачі своїх удостовіряючих грамот, яка відбула ся в присутности міністра скарбу Лячева, котрий заступає хорого Малїнова, виголосив український посол Шульгин в українській мові промову, в котрій сказав: „Вже в найдавнійших часах, коли істнували наші старі держави, старе болгарське королївство і українське велике князївство київське, стояли ми в зносинах зі славним болгарським народом. В часах нашого великого князи Володимира Святого присвоїли ми собі візантійську культуру. Від сего времени минуло богато століть. Наші народи зазнали слави, пережили й свої лихоліття. Нова ера для національного житя вашого й нашого народу зачала ся підчас минувшого століття. Національне відроджене наших народів розпочалось майже рівночасно, та ріжні були політичні дороги.

Рік 1878 приніс визволене болгарському народови і основане його держави. При помочи російської армії, в якій служили також сини поневоленої тоді ще України, розпочала Болгарія своє істноване як вільна держава. Не много літ минуло від сеї пори. Але 34 літ панованя Вашого Величества довершили дїло зєднаня болгарського народа. В нашій памяти виринають славні діла царя Сімеона Великого. Ми-ж доперва тепер кладемо основи нашої держави. Світлий розмах поганьбленого неволею народа утворив українську державу в часї кровавої війни і революції. Тепер маємо перейти ще тяжку дорогу, яку болгарський народ перейшов вже під мудрим правлїнем Вашого Величества. Послідні літа славної історії болгарського народа збудили в українськім народі живу симпатію і пошану. З повним пересвідченем і чистою щирістю могу засвідчити про те, що Ясновельможний Пан Гетьман і правительство України, як також цілий український народ зєднані є горячим бажанем з Вашим Величеством царем Болгарії і з цілим болгарським народом навязати і удержувати дружні і сердечні відносини.

Король Болгарів Фердинанд сказав на болгарській мові свою відповідь:

„Не можу не прикликати на память численних культурних, політичних і господарських звязків, які від століть лучили посвоячені народи Болгарів і Українців. Сї звязки є запорукою рівно щирих будучих зносин між Україною і Болгарією. Болгарський народ завсїгди з правдивою вдячністю згадує упавших великодушних українських синів в визвольчій війні для освободженя Болгарії. Чую ся дуже зворушеним лесливими словами, якими Ви відозвали ся про мій народ і мою особу. Разом з цілим цивілїзованим світом подивляємо ми шляхотний розмах, з яким український народ серед найтяжших обставин створив свою незавнсиму державу. Ви маєте перейти ще дорогу повну трудностий, однак ми певні, що завдяки столїтній культурі і патріотизмови Вашого народу. Україна скоро скріпить ся і стане цвитучою і могучою державою. З правдивою радістю приймаю запевненя, які Ви складаєте від імени Ясновельможного Пана Гетьмана, українського правительства і цілого українського народу, що до бажаня навязати і удержувати зі мною і моїм народом приятельські і сердечні зносини. Се відповідає також мому горячому бажаню і бажаню всїх Болгар“.

Премієр Лизогуб про Холмщину.

Telegraphen Compagnie доносить з Київа, що президент міністрів Лизогуб заявив в холмській справі, що се питане буде управильнене доперва по ратифікації берестейського договору з Австро-Угорщиною. Зроблено приречене, що ратифікація вкоротці буде переведена.

Бесарабія домагаєть ся прилученя до України.

Румунська преса в Ясах жалуєть ся, що бесарабське міське і сільське населене не любить Румунів і відносить ся до них просто ворожо. Бесарабські бояри ненавидять Румунів. Між населенем іде агітація за прилученем Бесарабії до України.

Подільський епископ.

Епархіяльна рада вибрала епископом Поділя балтського епископа **Пимена**.

Українські купці на німецьких ярмарках.

„Кіевская Мысль“ доносить, що за почином міністра торговлї поїхала делеґація заступників великих фірм Київа до Бреслява і Липска на ярмарки, щоби запізнати ся з німецьким промислом і поробити закупна.

Канал Риґа-Херсон.

В Катеринославі відбувають ся наради над водною дорогою Риґа-Херсон. Вибрано комісію, яка має заняти ся виготовленем пляну водної дороги, що лучила би Балтійське море з Чорним морем.

Що спинює оборот з Україною?

„Fremdenblatt“ доносить: Делеґація українського правительства перебувала сими днями в Австрії, а один з її членів при виїздї в Німеччину заявив: Українці більше люблять Австрійців як Німців. (За що? — Ред.) Українському купцеви труднійше однак торгувати з Австрійцем як з Німцем, бо австрійські власти роблять торговлї просто непоборимі трудности. Сї трудности справляють, що торговля з Австрією майже неможлива.

До гостини гетьмана в Німеччині.

Берлїн, 7. вересня. Державний секретар Гінце видав з цїсарським двіром сніданок в честь гетьмана України. Кромі панів з почоту гетьмана запрошені були: державний підсекретар Штум і другі панове з заграничного уряду, міністер дому ґр. Айленбурґ, посол ґр. Брокдорф-Ранцав, укр. посол барон Стайнгайль і радник леґаційний Іванів з українського посольства.

Справа Ковалевського.

Слїдство в справі Ковалевського, бувшого міністра рільництва, яке веде слїдчий судія Цурік, покінчить ся за який тиждень-два. Ковалевського, що находив ся під домашним арештом, переведено в лукіянівську тюрму. Бувшого міністра обжаловують не тільки за надужите власти, але й за лиху господарку грішми та банковими паперами. Враз з Ковалевським обжаловано ще сїм осіб. Всї вони увязнені.

Виділене Київа і Одеси.

Гетьман затвердив закон про виділене міст Київа і Одеси в самостійні ґуберніяльні земські одиниці.

Розвязане земських зборів.

Міністерство внутрішних справ повідомило телеґрафічно всїх ґуберніяльних старостів про затверджене гетьманом нового земського закона і про те, що з оголошенем того закона повновласти ґуберніяльних і повітових радних вигасають, внаслїдок чого земські збори мають бути розвязані. Ґуберніяльні повітові земські управи мають сповняти свої обовязки аж до вибору земських управ нового складу.

Українсько-російські мирові переговори

Київ. На предлогу російської мирової делеґації відбуло ся 10. вересня по довшій перерві нове пленарне засїдане українсько-російської мирової конференції. Предметом нарад була справа границь, що до яких внаслїдок признаня Україною донської області істнують поважні засадничі ріжниці. Обі делеґації представлять своє становище письменно.

Товарообмін осередних держав з Україною.

Київ. — Після „Кіевской Мысли“ міністер торговлї і промислу заявив представникам преси, що переговори з осередними державами мають на цїли не торговельний договір, але управильнене обмеженого й сконтинґентованого товарообміну на дальший рік. З Росією заключить ся рівнож торговельний договір на один рік. Справа митового союза не буде зовсїм порушена.

Польська і жидівська катедра на укр. університеті.

З Київа доносять:

„Державний Вістник України“ оголошує устави двох українських університетів: в Київі і Каменци подільськім. Се будуть державні університети; в кождім будуть чотири виділи: історично-фільозофічний, фізично-математичний, правничий і лікарський. — Виклади відбувати ся муть по українськи і російськи. В Каменци подільськім будуть креовані

дві катедри: польської і жидівської історії та літератури.

Зновлене прав підданих осередних держав на Україні.

В виповненю постанов 3. і 4. статі берестейського договору про зновлене маєткових прав бувших ворожих підданих, випрацьовує міністерство судівництва законопроєкт про знесене обмежень супроти підданих Німеччини, Австрії, Болгарії і Туреччини. Згідно з законопроєктом пропонуєть ся в містах Київі, Одесі, Харкові і Катеринославі оснувати окремі окружні комісії для розсмотру прошень підданих осередних держав, що потерпіли від введення російським правительством обмежень. В склад тих комісій увійдуть представники відповідних відомств: міністерства фінансів, рільництва, торговлі і промислу, державної контролі, судейської палати і окружного суду. Засідання комісій будуть публичні. Жалоби на рішеня комісій можна вносити в адміністраційний департамент державного сенату. (У. Т. А.).

Подорож гетьмана.

Один український політик заявив представникови українського пресового бюра, що подорож гетьмана має велике значінє, а метою її є довести до успішної розвязки деяких важних питань внішної і внутрішної політики України. В области заграничної політики є три проблеми: холмська, кримська і бесарабська, з внутрішних проблемів найважнійше є питанє земельної реформи, від якої залежить вся будучність молодої держави, та справа створення армії.

Галичани зістануть на Україні.

Київ, 11-го вересня.

Австро-угорське правительство в наслідок заходів укр. міністра заграничних справ згодило ся, щоби австрійським Українцям, які є заняті в урядах Української Держави вільно було й на дальше остати на Україні, а іменно низшим чинам до 10 жовтня, а урядникам до 31-го грудня 1918.

Уклад в справі хліба.

Київ, 11. вересня. Нині підписали уклад укр. міністер Гутник, австро-угорський посол ґр. Форґач і німецький посол Мум, в справі управильнення господарських і фінансових взаємин між Україною та Австро Угорщиною й Німеччиною до кінця господарського року 1918—19. Після того укладу має Україна доставити, або позволити на вивіз осередним державам означену скількість збіжа, цукру, артикулів поживи і сирівців, по цінах, як в краю. Україна дістане за те в обмін вугіль і мінеральні вироби.

Перед скликанєм парляменту.

Відень, 11-го вересня. Фінансова комісія палати послів приняла в третім читаню 20 голосами проти 17, податок від вугля і 21 голосами проти 16, проєкт закона про цукровий податок.

Супроти такого скорого полагодження справ в комісії буде в найблизших днях скликаний парлямент.

Адміністрація нашої часописи находить ся при улиці Сикстуській ч. 21.

Відмолоджена Австрія.

Відень, 11. вересня. Нині запросив президент міністрів Гуссарек до себе в гості німецьких журналістів і при пирі виголосив довшу промову, в якій згадав з легка про переустрій Австрії. Президент міністрів сказав: „Антанта, щоби каламутити воду, все послугує ся фразою про поневолені народи і потребу освободження їх через мир справедливости. Як же має ся справа з сим поневоленєм у нас дома? Чи Австрія повела супроти сего чи другого народу ірійську політику або так як царська Росія, давила розвій своїх окраїнних народів? Позвольте вказати мені на нашу конституцію. Чи є яка друга держава зложена з більше народів, котра в так твердий і всепроникаючий спосіб приняла в свою конституцію думку рівноуправнення всїх національностий, як се зробив девятнацятий артикул наших державних основних законів? Се рівноуправнене переводить ся в практиці в праві на захованє і плеканє національних особенностий і культури і є обовязком публичного житя, що стоїть під охороною державних судів. А сей обовязок не є лише куском паперу. На підставі сего закона розвинули ся народи найсвобіднійше і найсвітлійше. Чи чеський народ не посідає шкільництва від найнизшого аж до університетів і академій, що стоїть на висоті культури і в своїх успіхах стоїть на рівні з німецькою наукою? Але також менші, не так в собі спосні народи тішать ся опікою державної адміністрації. Можу се освітлити одним епізодом з моєї попередної діяльности як міністра просвіти. Я зробив порівнане між шкільництвом австрійських Італійців і шкільництвом державної Італії. Се порівнане виказало, що у нас було сім раз більше середних шкіл, кільканадцять разів більше народних шкіл і лиш незначний процент анальфабетів. Се є судьба „нібито" поневолених народів Австрії. Певно будучина піде по дорозі, яка піднесе ще більше конституційний елемент держави народів, як се було до тепер. При сім процесі розвою мусить перестерігати ся дві граничні лінії, а саме пошана перед правами і конституцією країв угорської корони і захованя ідеї одности держави. Також відмолоджена Австрія буде сильною Австрією. Як шеф австрійського правительства не хотів я поминути, щоби не вказати на сей елемент Австрійщини, що укриває ся перед чужинцем, а є справді головним стовпом нашої історії і нашої політики.

Поділ адміністрації Чех.

Прага, 9-го вересня. Кореспондент віденської „Zeit" довідуєть ся з достовірного жерела, що в слідуючім тижни буде оповіщене розпорядженє про поділ краєвої адміністрації Чех.

Польща виключена з торговельного обороту зі сходом.

З Варшави доносять, що правлячі кругу „Оберосту" мали випрацювати проєкт каналу, що лучить Мазурські Озера через Августівський Канал, Німен і Припеть з Днїстром, т. є. Пруси з областю Литви, України і Чорного Моря з цілковитим виключенєм Польщі.

НОВИНКИ.

— Різня Поляків в Москві. З Варшави доносять, що в Москві розстріляно богато польських горожан. Між иншими розстріляно братів Лютославських.

нах в Ґруневальдї коло Берліна явив ся гетьман України. Він заїхав на автомобили перед двірський павільон. З ним був український посол барон Штайнгаль і другі панове почоту. Гетьман був одягнений в чорний широкий жупан, на голові мав високу білу шапку, а його товариші були зодягнені в мальовничі строї. Всї вони удали ся на веранду павільону. Їх поздоровили пруський надконюший Етінґен і панове з Уніон-Клюбу. Звідси приглядались вони перегонам.

— Воєнний альбум 45-го п. п. 45-ий полк піхоти видає на памятку сеї світової війни великопамятну книгу, котра словом і образом змалює ролю сегож полку в світовій війні. Чистий дохід впли善 до фонду вдів і сиріт полка.

Аби ту книгу довести до совершенної цілости, звертає ся отсею дорогою до П. Т. кревняків тих, котрі брали участь у побідоносних боях полку з просьбою о надісланє воєнних знимок, дневників, нарисів, житєвих описів погибших та затрачених, як рівнож фотоґрафій попавших в полон в ціли увіковічнення в воєннім альбумі під адресою: „Kriegsalbum des k. u. k. Inf. Rgmts. Nr. 45. in Przemyśl".

Фотоґрафії по репродукції, а дневники і нариси по як найскоршім відписі зверне ся сейчас надавцям з подякою.

Вже приниmає ся замовлення на „Воєнний альбум 45-го п. п." Ціна примірника 40 кор.

— Пошестні недуги в околичних громадах. Сусідні старостав доносять, що плямистий тиф появив ся в повіті городецькім: в Каменобродї, Малковичах і Волчухах: в повіті жовківськім: в Мокротині; тиф черевний: в повіті львівськім: в Винниках; в повіті жовківськім: в Соношині; шкарлятина; в повіті жовківськім: в Дзібулках, Дорошеві мал. і Бришнім; біґунка (дезинтерія) в повіті львівськім: в Рісні поль., Борках доміні. і Запитові; в повіті городецькім: в Городку, Каменобродї і Мшані, в повіті жовківськім: в Дзібулках, Добросині і Куликові.

Молоко з тих громад можна уживати лише по переваренюю, а при тифі плямистім не впускати нікого до мешканя.

— Поворот виселених дітий з України. Митрополичий Комітет ратунковий одержав урядову відомість, що діти виселені підчас війни до Росії, які проживали в Бердянську на Україні, дня 11 с. м. виїхали відти до Галичини і за тиждень, себто 17. с. м. мають приїхати до Львова. Митрополичий Комітет Ратунковий просить рідню тих дітий, щоби вислала кого в тім часї до Львова, хтоби діти відси провів домів. Одночасно відносить ся М. К. Р. до рідні кождого із згаданих дітий з окремим листовним повідомленєм.

— Сусід Миколи II. До Варшави повернув недавно заступник нотаря Хліпавський, котрий мешкав в Катеринбурзі і сусідував цілий час з царем Миколою II. Хліпавський оповідає, що цар мешкав в партеровім домі, в якім було чотири кімнати, а перед домом маленький огородець. Коли привезено царя, уставлено перед домом деревляний паркан, а відтак на кілька ліктів близше улиці другий паркан, висший. Варта, що пильнувала дому, складала ся з шістьох червоноґвардистів, з котрих два стояли на варті на переміну. Нікому не вільно було переходити тротоаром коло дому. Ніхто не бачив Миколи, ані його окруження. Говорено тільки, що з ним разом є наслідник престола. Навіть до церкви в неділю не позволено Миколі виходити. Один з ґвардийців був австрійським полоненим. В червні почуто коло дому Миколи вибух бомби і на другий день розійшла ся вістка, що наслідник престола помер. Се пояснено в той спосіб, що жовнір бавив ся бомбою, котра стала „сичіти", а тоді жовнір кинув її, причім відламок зранив наслідника престола. Ніхто не бачив, де і коли його поховано. Одні говорили, що в огороді, другі, що в недалекім монастири.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця дня 13-го вересня 1918.

Нині 13-го вересня гр.-кат.: П. пояс П. Д., римо-кат.: Товії.

Завтра 14-го вересня гр.-кат.: 1 Вересня Симеона, римо-кат.: Воздв. Ч. Хреста.

З дирекції ц. к. гімназії з укр. викл. мовою в Коломиї. В шк. р. 1918/19 зачне ся наука в тутешній гімназії ві второк, 24 вересня. Приготовляючі чинности відбудуть ся в такім порядку: 1) поправчі іспити в понеділок 16 вересня. 2) зголошеня до кляс приготовляючої і I. гімназіяльної ві второк. 17 вересня, 3) вступні іспити до обох тих кляс в середу, 18. вересня, 4) вписи до всіх кляс в четвер і пятницю, 19 і 20 вересня, 5) інавгураційне шкільне богослужене в понеділок, 23 вересня. Вступні іспити до висших кляс (II—VIII.) відбудуть ся від 24—28 вересня. Інститут „Шкільної помочи“ міститься при ул. Міцкевича, ч. 47, а Бурса країн. Товариства педагогічного при ул. Собіского, ч. 41.

Кружок укр. Тов. Педаг. в Тернополі отвирає з днем 15 вересня с. р. I. кл. реальної гімназії для дівчат. Зголошене приймає щоденно перед полуднем голова Кружка директор Юліян Левицький в канцелярії державної укр. гімназії. 487 1—

Вписи до I. і II. кляси української гімназії в Калуши розпочали ся дня 2 вересня, наука 5 вересня. Нові, спізнені а оправдані зголошеня узглядняєсь. 471 4—5

Вписи на I-ий рік українського, учительського семинара в Калуши розпочали ся і тревати муть до кінця вересня. Зголошеня приймає дирекція української гімназії. 472 4—5

Фотографічні знимки. В обох українських книгарнях є до набутя слідуючі картини: 1) Руїни гетьманської палати в Батурині (3 К). 2) Група розоружено Німцями „синьої“ дивізії (4 К) та послідня сторінка берестейського договору з підписами всіх членів делеґацій.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Др Ст. Чикалюк

в Тернополи

провадить канцелярію адвокатську при улици Тарновського ч. 9. 328 20—30

Адвокат

Др Стефан Брикович

відкрив адвокатську канцелярію

в Тернополи,

при улици Коперника ч. 18. (партер) 285

ОГОЛОШЕНЯ.

Панну з гарним письмом прийме зараз адміністрація „Укр. Слова“.

Куплю футро до подорожи. Др Янович, Станиславів. 484 2—3

„НОВИЙ ЧАС,,

Запрошаємо до передплати.

Ілюстр. сусп. екон. і літер. тижн. появив ся 5. вересня 1918.

Світ. події. Укр. господарство, народне, краєве, громадське, мійське, сільське, рільниче, домашне, кухонне. Промисл Торговля. Кооператива. Красна літерат штука. Жіночі справи і ин. вісти, головно для практичного житя. — Передпл. на рік К 30·— на пів рік К 15, до кінця 1918 р. К 10·—

Ред. й адм. „Новий Час“, Львів, ул. Руська ч. 3.

Вел. накл. трудности сневолюють нас просити П. Т. Публику о скорі замовленя. Дописі на повисші теми радо витані.

Краски для фарбованя одежі і матерій

звісної, найлїпшої марки

„Текля“ (Tekla)

ві всіх красках; для відпродавців по К 30·— за 100 пачок franco за посліплатою, — при більшім відборі відповідний рабат. — Найменша висилка 140 пачок в картоні. Замовленя на адресу заступника фірми:

С. Л. Шнайдер Львів, Стрілецька пл. 2.

S. L. Schneider Lemberg Strzelecki platz 2.

168

Українські книжки.

Хто має намір закупити більшу скількість українських книжок (белетристика) хай зверне ся до Ярослава Яцкевича, студента університету у Львові ул. Крашевського ч. 23 I 443 8—10

Ліцитації коний.

Коні здібні до полевих і лісових робіт є до набутя в дорозі публичної ліцитації. Купуючі мусять бути заосмотрені в леґітимації, видані через староства взглядно команди районові. Гандлярі і тихже посередники виключені. При сій спосібности подаєсь до публичного відома, що від 1-го вересня 1918 не будуть вже як до тепер видавані коні вдруге на случай, колиб куплений кінь згинув.

Ліцитації відбудуть ся:

1) В шпиталях для коний:

Черляни коло Городка яг.	17	вересня 1918
Максимовичі коло Самбора	25	„ „
Ярослав. Глубока	15	„ „

K. u. k. Inspizierender der Pferdeergänzung des Militärkommandos Przemyśl. 1—

Інтелігентна Українка глядає посади до зарялу дому, або до доглядання старшої особи. Відомість в Ред. „Укр. Слова“ 5—10

Канцелярія адвоката

Едварда Трусевича

радника двора

субститута блп. Ів. Сас Комарницького.

у Львові, вулиця Словацького ч. 6.

інтервеніює в справах о відшкодоване за невинні вязнення і убійства воєнні. 143 5—8

Субскрибуйте акції Українського Банку.

„Український Банк“ основуєть ся акційним капіталом трех міліонів корон, розділених на 7.500 акцій, кожда акція по 400 кор.

Головним завданєм „Українського Банку“ є: 1) придбане селянському населеню землі, лісів і пасовиск дорогою парцеляції більших земельних посілостий і взагалі піднесене рільничого господарства, та 2) поширене промислу у всіх його галузях, подвигнене господарсько-промислових підприємств та торговлі.

Акції „Українського Банку“ приносять посідачеви дохід у виді дивіденди. Акції є корисною і безпечною льокацією капіталу: їх можна продати або дістати на їх застав позичку. Для кредитових товариств і заробково-господарських стоваришень акції є дуже догідним способом льокації резервових фондів.

Посідане пятьох акцій „Українського Банку“ дає посідачеви голос на загальних зборах акціонарів (членів Банку). Акціонарі, що посідають менче ніж пять акцій, можуть лучити ся між собою для установленя спільного повновласника до участи в загальних зборах акціонарів.

Хто хоче стати членом „Українського Банку“, нехай негайно перешле правильно виповнене зголошене і відповідну квоту, а се по 400 К за акцію, а кромі того на безпосередну належитість по 4 К і на кошти конфекції по 4 К, разом проте за кожду акцію по 408 К на адресу: Товариство взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові, ул. Руська ч. 20, вкладкова книжка ч. 11.200.

Повний проспект, зголошене і почтові складанки висилають ся на жадане.

Комітет основателів „Укр. Банку“.

Ч. 1.

Жадайте всюди „Українського Слова!“

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

	У Львові:	В краю і державі:
На рік	44·— К.	56·— К.
„ пів року	22·— „	28·— „
„ чверть року	12·— „	15·— „
„ місяць	4·— „	5·— „

За границею:

На Україні	56 карб.
В Німеччині	56 мар.
В инших державах	84 фр.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрічка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1·50 К. в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольогія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Видає і відвічає за ред. Др Сидір Голубович.

Друкарня Артура Гольдмана. Львів Сикстуська 91.